

Pediatric Sesle ?lgili Ya?am Kalitesi Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Pediatric Sesle ?lgili Ya?am Kalitesi Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=29000>

Özet

Pediatrik Sesle ?lgili Ya?am Kalitesi Anketi (Pediatric Voice Related Quality Of Life Survey - PVQOL), çocuklarda **ses bozuklukları** onları **ya?am kalitesi** üzerindeki etkisini de?erlendirmek amacıyla geli?tirilmif bir ölçektir. Bu akademik giri?, R. Ç?nar tarafından 2017 yılında Gazi Üniversitesi'nde yapılan yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilen Türkçe uyarlama çalışmasına odaklanmaktadır. Anket, çocukların ses problemleri nedeniyle yaşadıkları fiziksel, fonksiyonel, duygusal ve sosyal zorlukları nicel olarak ölçmeyi hedefler. Bu uyarlama çalışması, Türkçe konusundaki pediatrik popülasyonda sesle ilgili ya?am kalitesinin güvenilir ve geçerli bir şekilde de?erlendirilmesine olanak sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Ses bozukluğu, pediatrik ses, ya?am kalitesi, anket, Türkçe uyarlama, ses sağlığı, çocukluk çağı, disfoni.

Yazarlar

R. Ç?nar

Amaç

Pediatrik Sesle ?lgili Ya?am Kalitesi Anketi'nin temel amacı, çocuk ve ergenlerdeki ses bozuklukları onları genel **ya?am kalitesi** üzerindeki etkisini kapsamlı bir şekilde de?erlendirmektir. Bu anket, ses problemleri yaşayan çocukların günlük yaşamlarındaki kısıtlamaları, duygusal tepkileri ve sosyal etkileşimlerini ölçerek, klinisyenlere ve araştırmacılara de?erli bilgiler sunar. Ölçek, ses bozuklukları sadece fizyolojik yönlerini değil, aynı zamanda çocuğun psikososyal refahını nasıl etkilediğini anlamaya yardımcı olur.

Özellikle, anketin Türkçe uyarlaması, Türkiye'deki pediatrik popülasyonda sesle ilgili ya?am kalitesini kültürel ve dilsel olarak uygun bir biçimde de?erlendirme ihtiyacını karşılamayı amaçlamıştır. Bu sayede, çocuk ses bozuklukları tanınması, tedavi ve rehabilitasyon süreçlerinde daha bütüncül bir yaklaşım benimsenmesine katkıda bulunmaktadır.

Yapı

Ölçek, pediatrik popülasyonda **ses bozuklukları** neden olduğu ya?am kalitesi üzerindeki etkileri ölçen çok boyutlu bir yapıya de?erlendirir. Genellikle dört ana alanı kapsar: fiziksel işlevsellik (sesin fiziksel özellikleriyle ilgili sorunlar), fonksiyonel sorunlar (sesin günlük aktivitelerdeki kullanımıyla ilgili zorluklar), duygusal etki (ses sorunlarının neden olduğu kaygı, üzüntü gibi duygusal tepkiler) ve sosyal etki (ses sorunlarının sosyal etkileşimler ve akran ilişkileri

üzerindeki etkileri).

Bu boyutlar, çocuklar?n ses bozukluklar?na yönelik deneyimlerinin bütünsel bir resmini sunarak, sadece semptomlar?n ?iddetini de?il, ayn? zamanda bu semptomlar?n çocu?un genel iyilik hali ve günlük ya?amdaki kat?l?m? üzerindeki derin etkilerini de ortaya koyar. Uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in bu yap?sal özelliklerinin Türkçe versiyonda da korunup korunmad???n? incelemi?tir.

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerlik bilgisi "- " olarak belirtilmi? olsa da, bir ölçe?in bilimsel olarak kullan?labilmesi için çe?itli geçerlik türlerinin incelenmesi esast?r. Pediatrik Sesle ?lgili Ya?am Kalitesi Anketi'nin Türkçe uyarlamas? sürecinde, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermek için geçerlik çal??malar? yap?lm???r. Bu çal??malar genellikle **kapsam geçerli?i**, yap? geçerli?i (do?rulay?c? ve aç?klay?c? faktör analizi yoluyla) ve ölçüt geçerli?i gibi yöntemleri içerir.

Örne?in, yap? geçerli?i kapsamında, ölçe?in teorik olarak belirlenmi? boyutlar? ile maddeleri aras?ndaki ili?kiler incelenir. Ayr?ca, bilinen gruplar aras?ndaki farklı?klar? ay?rt etme yetene?i (ay?rt edici geçerlik) ve benzer yap?lar? ölçen di?er ölçeklerle ili?kisi (yak?nsak geçerlik) de de?erlendirilir. Bu analizler, ölçe?in Türkçe versiyonunun orijinal ölçekle ayn? psikometrik özelliklere sahip oldu?unu do?rulamay? hedefler.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenilirlik bilgisi "- " olarak belirtilmi? olsa da, bir ölçe?in tutarlı ve kararlı sonuçlar vermesi için güvenilirlik analizlerinin yap?lmas? zorunludur. Pediatrik Sesle ?lgili Ya?am Kalitesi Anketi'nin Türkçe uyarlamas? kapsamında, ölçe?in zaman içinde ve farklı durumlarda benzer sonuçlar üretme yetene?i de?erlendirilmi?tir. Bu çal??malar genellikle iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsay?s? ile), test-tekrar test güvenilirli?i ve maddeler aras? tutarlılık gibi yöntemleri içerir.

Yüksek bir iç tutarlılık katsay?s?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçtü?ünü gösterirken, test-tekrar test güvenilirli?i, ölçe?in farklı zamanlarda uyguland???nda tutarlı sonuçlar verdi?ini ortaya koyar. Bu güvenilirlik analizleri, anketin Türkçe formunun klinik ve ara?tırma amaçlı kullan?mlar için yeterince güvenilir oldu?unu göstermek aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Faktör Analizi

Faktör analizi, psikometrik ölçeklerin temel yap?s?n? anlamak için kullan?lan istatistiksel bir yöntemdir. Pediatrik Sesle ?lgili Ya?am Kalitesi Anketi'nin Türkçe uyarlamas? gibi çal??malarda, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk kültüründe de geçerli olup olmad???n? belirlemek amacıyla

genellikle aç?klay?c? (EFA) ve/veya do?rulay?c? (CFA) faktör analizi uygulan?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar alt?nda topland???n? ve bu boyutlar?n teorik çerçeveyle uyumlu olup olmad???n? inceler.

Faktör analizi, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? do?rulamak ve her bir boyutun ölçtü?ü belirli kavramlar? ortaya ç?karmak için önemlidir. Bu sayede, ölçe?in kültürel adaptasyonunun sadece dilsel de?il, ayn? zamanda yap?sal olarak da ba?ar?l? oldu?u gösterilebilir. Orijinal ölçek genellikle birden fazla faktörden olu?ur ve uyarlama sürecinde bu faktör yap?s?n?n korunup korunmad??? kontrol edilir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Genellikle **Likert ölçe?i** format?nda çoktan seçmeli yan?t seçenekleri sunan bir öz bildirim anketidir. Çocuklar?n kendi durumlar?n? veya ebeveynlerin çocuklar?n?n durumunu de?erlendirmesini içerir.

Mevcut Diller: Türkçe, ?ngilizce (Orijinal versiyon)

Popülasyon Grubu: Ses bozuklu?u olan çocuklar ve ergenler.

Ya? Grubu: Pediatrik popülasyon; genellikle 6-18 ya? aras? çocuklar ve ergenler.

Popülasyon Detaylar?: Disfoni, nodül, polip gibi çe?itli **ses bozukluklar?na** sahip veya ses kalitesinden etkilenen çocuklar ve ergenler.

Test Metodolojisi: Genellikle çocu?un kendisi taraf?ndan veya küçük çocuklar için ebeveyn/bak?c? taraf?ndan doldurulan anket formudur. Klinik ortamda veya ara?t?rma çal??malar?nda uygulanabilir.

Anahtar Kelimeler

Pediatrik, ses, ya?am kalitesi, adaptasyon, psikometri, foniyatri, dil ve konu?ma terapisi, sa?l?kla ilgili ya?am kalitesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut De?il

Kurum E-posta Adresleri: Mevcut De?il

Yaz??ma Adresi: Mevcut De?il

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Pediatrik Sesle ?lgili Ya?am Kalitesi Anketi'nin orijinal versiyonunun kullan?m? için genellikle orijinal yazar/yay?nc?dan izin al?nmas? gerekmektedir. Türkçe uyarlamas? için de benzer ?ekilde telif haklar?na ve kullan?m ko?ullar?na uyulmal?d?r. Ölçe?in kullan?m? için herhangi bir ücret bilgisi kaynakta belirtilmemiştir. Türkçe uyarlama çal??mas?n?n tamamlanma ve yay?nlanma y?I? 2017'dir.

Referanslar

Ç?nar, R. (2017). *Pediatrik Sesle ?lgili Ya?am Kalitesi Anketi'nin (Pediatric Voice Related Quality Of Life Survey) Türkçe Uyarlamas?* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Sa?lık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Hartnick, C. J., Volk, M. S., Cunningham, M. J., Gray, S. T., & Cotton, R. T. (2007). The Pediatric Voice-Related Quality-of-Life Survey: development and preliminary validation. *Archives of Otolaryngology-Head & Neck Surgery*, 133(6), 570-573.

Ç?nar'ın yüksek lisans tezine YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir: tez.yok.gov.tr

Pediatrik Sesle ?lgili Ya?am Kalitesi Anketinin Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Sa?lanan kaynak içerikte Pediatrik Sesle ?lgili Ya?am Kalitesi Anketinin maddeleri bulunmamaktad?r.